

NOTAT

25. april 2019

DANSK OPBAKNING TIL EU INDE I HISTORISK HØJKONJUNKTUR

Kontakt:

Malte Kjems, Kommunikationschef

+45 23 39 56 57

mkj@thinkeuropa.dk

RESUME Når danskerne om en måned skal stemme til Europa-Parlamentsvalget, vil opbakningen til Danmarks medlemskab af EU være inde i en historisk højkonjunktur. Faktisk har den andel af befolkningen, som ser positivt på medlemskabet af EU, aldrig været større, siden vi kom med i det europæiske fællesskab i 1973. Det viser en helt ny og omfattende måling, som Europa-Parlamentet har gennemført i samtlige 28 EU-lande.

76 pct. af de adspurgte danskere siger, at medlemskabet af EU er "en god ting". Lige så mange vil stemme ja til at blive i EU, hvis der i dag var folkeafstemning om medlemskabet, og hele 85 pct. siger, at Danmark har draget fordel af at være med i EU. På alle disse nøgleparametre er danskerne særdeles positive.

Klima- og miljøbeskyttelse har inden for det seneste år taget et ordentligt hop frem og er ubetinget det vigtigste tema for danskerne forud for valget. Omvendt er indvandring, som tidligere lå i top, dumpet ned på listen, og tillægges nu samme vægt som f.eks. menneskerettigheder og demokrati blandt vælgerne.

Selv om opbakningen til EU generelt er steget på tværs af EU's 28 medlemslande de seneste år, er danskerne stadig væsentlig mere positive end gennemsnittet for hele EU. Hertil kommer at en rekordhøj andel af danskere agter at stemme til Europaparlamentsvalget den 26. maj. Hele 65 pct. af danskerne siger, at de er meget sandsynligt, at de vil stemme. Det er 30 procentpoint over gennemsnittet for alle EU-lande.

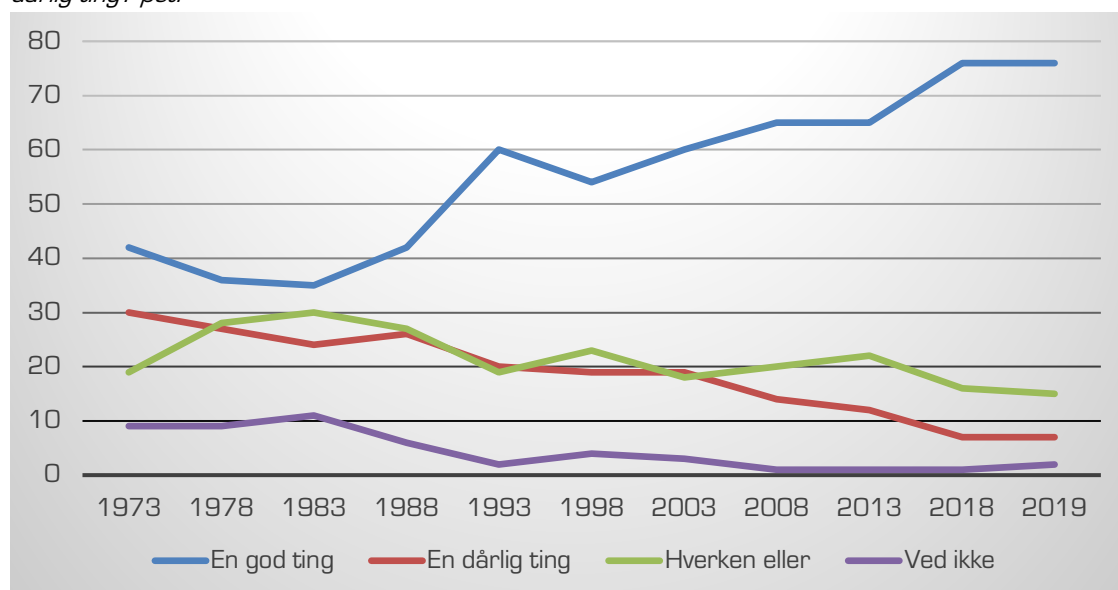
HOVEDKONKLUSIONER:

- Danskerne har aldrig set mere positivt på medlemskabet af EU. 76 pct. angiver, at EU er "en god ting", mens kun 7 pct. siger "en dårlig ting". Det er den højeste opbakning siden Danmark kom med i fællesskabet i 1973.
- Siden 1973 er den andel af befolkningen, som opfatter medlemskabet af EU negativt reduceret med tre fjerdedele, mens andelen med en positiv holdning er næsten fordoblet.
- 77 pct. ville stemme for at Danmark skulle blive i EU, hvis der var en folkeafstemning i dag. 85 pct. siger, at Danmark har draget fordel af medlemskabet af EU.
- Forhåndsinteressen for Europa-Parlamentsvalget den 26. maj er høj. Hele 65 pct. af danskerne siger, at det er meget sandsynligt, at de stemmer den 26. maj, og yderligere 12 pct. siger, at det er sandsynligt.
- 68 pct. af danskerne angiver "klima" som det vigtigste tema i valgkampen forud for Europa-Parlamentsvalget. Det gør det til det suverænt vigtigste tema for vælgerne.
- Herefter følger bekæmpelse af terrorisme samt menneskerettigheder og demokrati med hhv. 46 og 42 pct.
- Først på en fjerdeplads kommer indvandring, som er faldet 14 procentpoint siden september 2018. Det er en bemærkelsesværdig udvikling.
- Den yngste vælgergruppe (15-24-årige) er mere positive mht. medlemskabet af EU end alle øvrige grupper. De føler dog ikke i samme grad, at deres stemme bliver hørt i EU.
- Generelt ser de danske unge ud til at føle sig dårligst hørt i EU, hvis man kigger tilbage på samtlige målinger siden 2007. Dog synes der at være en tendens til, at forskellen mellem de unge og de øvrige grupper især gør sig gældende omkring valgene til Europa-Parlamentet.

Om en måned skal danskerne til stemmeurnerne for at afgøre, hvem der skal repræsentere Danmark i Europa-Parlamentet de kommende fem år. En helt ny måling viser, at valget vil foregå midt i en højkonjunktur for EU i den danske befolkning. Faktisk har opbakningen til EU aldrig været højere, siden vi kom med i det europæiske samarbejde i 1973. *Se figur 1.*

Figur 1. Rekordhøj opbakning til EU inden valget

Mener du, at dit lands medlemskab af EU er en god ting, en dårlig ting, eller hverken en god eller en dårlig ting? pct.

Note: Bemærk at den sidste måling på x-aksen blot er foretaget ét år efter den forrige. **Kilde:** Tænketanken EUROPA på baggrund af Eurobarometer Interactive Search System (til og med 2008) samt Europa-Parlamentets Eurobarometer 2013, 2018 samt 2019.

76 pct. af danskerne svarer i den nye måling, at medlemskabet af EU er en "god ting", mens syv pct. svarer "en dårlig ting". Den rekord i opbakningen til EU, som blev sat ved den seneste måling i foråret 2018, har altså bidt sig fast. I den seneste måling er der desuden spurgt direkte til, hvordan man vil stemme, hvis der skulle afholdes en folkeafstemning om Danmarks medlemskab af EU. Her svarer 77 pct. af danskerne, at de vil stemme for at blive i EU, mens 17 pct. vil forlade EU.

Ser man på det store perspektiv siden Danmark kom med i samarbejdet i 1973, er andelen, der opfatter medlemskabet negativt reduceret med tre fjerdedele, mens andelen med en positiv holdning er næsten fordoblet. Det er en bemærkelsesværdig udvikling. Opbakning til EU er generelt steget på tværs af EU-landene siden seneste valg til Europa-Parlamentet i 2014. Danskerne ser dog markant mere positivt på medlemskabet end gennemsnittet af EU28. For hele EU er andelen, som ser medlemskabet som "en god ting" 61 pct., mens 10 pct. siger "en dårlig ting" og 27 pct. siger "hverken/eller". Kun i Luxembourg, Holland, Irland og Sverige siger

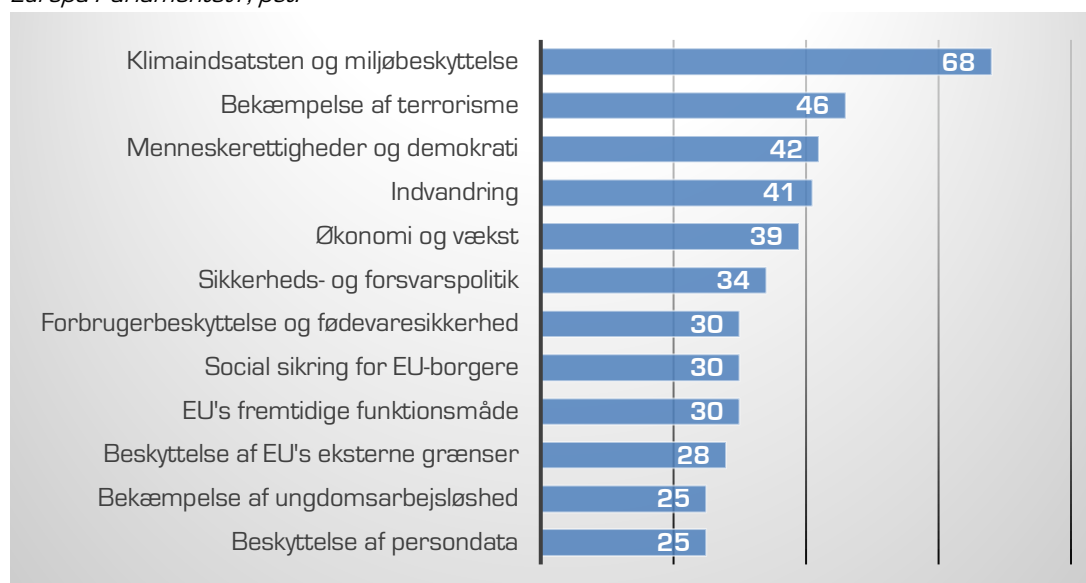
flere, at de ser medlemskabet som "en god ting". Samme billede gør sig gældende på spørgsmålet om, hvorvidt ens land har draget fordel af at være medlem af EU. Her svarer hele 85 pct. af danskerne, at det har Danmark, mens tallet generelt for hele EU er 68 pct. Samlet set, synes en række indikatorer altså at bekræfte, at EU er i højkonjunktur blandt danskerne.

Klima vigtigst i dansk EP-debat

Med et nært forestående valg ser det ud til, at kandidaterne til Europa-Parlamentet især skal forberede sig på at debattere klima- og miljøbeskyttelse med de danske vælgere. Det er nemlig den helt suveræne topscorer, når man spørger danskerne, hvilke temaer der bør prioriteres under valgkampen. *Se figur 2.*

Figur 2: Valgkamp skal handle om klima

Hvilket af de følgende temaer bør prioriteres i debatterne i valgkampen forud for det næste valg til Europa-Parlamentet?, pct.

Note: Max seks svar mulige. **Kilde:** Europa-Parlamentets Eurobarometer, forår 2019 (EB91.1).

Sammenligner man den aktuelle måling med målingen foretaget for et år siden (Eurobarometer 89.2) er temaet klima steget med 12 procentpoint fra 56 pct. til 68 pct. og har nu distanceret alle andre temaer. I foråret 2018 lå bekæmpelse af terrorisme på andenpladsen med 53 pct., men dette tema er nu nede på 46 pct. Mest dramatisk er udviklingen mht. indvandring, som er faldet hele 14 procentpoint på blot syv måneder (Eurobarometer 90.1) fra 55 til nu 41 pct. Indvandring bør altså ifølge den seneste måling fylde nogenlunde lige så meget som menneskerettigheder og demokrati samt økonomi og vækst i debatten, hvis det står til danskerne.

Danske unge er positive, men føler sig i mindre grad hørt

Af den nye måling fremgår det, at især de yngste danskere mellem 15-24 år er positive over for EU-medlemskabet. Mens 76 pct. af danskerne samlet set siger at medlemskabet er "en god ting", er tallet for de unge hele 82 pct. Gruppen på 25-49 år og 40-54 år ligger på hhv. 76 og 75 pct., mens de ældste over 55 ligger lavest på 73 pct.

Samtidig skiller de unge sig dog markant ud fra de øvrige aldersgrupper ift. til at føle sig hørt i EU. Mens de øvrige grupper ligger tæt mellem 81 og 84 pct., som er enige i at deres stemme "tæller i EU", gælder dette kun for 64 pct. af de unge. Det er et bemærkelsesværdigt fald på 14 procentpoint siden seneste måling i september 2018. Generelt ligger de unge lidt under de øvrige aldersgrupper på dette spørgsmål, hvis man kigger tilbage gennem samtlige målinger siden 2007, men forskellen i den seneste måling er markant. En forklaring kan være det nært forestående valg til Europa-Parlamentet, hvor nogle af de adspurgte i den yngste kategori ikke har stemmeret. Andre i gruppen, som er over 18 år og har stemmeret, har måske svært ved at spejle sig i den igangværende EU-debat. Det er i hvert fald karakteristisk, at de unges oplevelse af, om deres stemme tæller i EU, falder ift. de øvrige grupper omkring valgene. Tendensen ses både i 2009, 2014 samt i den nye måling.

Danske vælgere mest tilbøjelige til at stemme

Danmark er det land i EU, hvor flest angiver, at de vil stemme ved det kommende valg til Europa-Parlamentet. 65 pct. af danskerne angiver, at de er meget tilbøjelige til at stemme, hvilket ligger over Holland (62 pct.) samt Sverige (61 pct.). Snittet på tværs af EU28 er 35 pct. Og yderligere 12 pct. af danskerne siger, at det er sandsynligt, at de vil stemme. Holder de deres løfte, er der udsigt til rekordhøj valgdeltagelse ved Europaparlamentsvalget den 26. maj. Opbakningen til valget i Danmark er dog ikke ensbetydende med at danskerne ønsker, at Europa-Parlamentet som institution kommer til at spille en mere betydningsfuld rolle. Blot 32 pct. af danskerne ønsker dette, hvilket er den næstlaveste andel blandt alle EU-lande. Her ligger EU-snittet på 54 pct.